

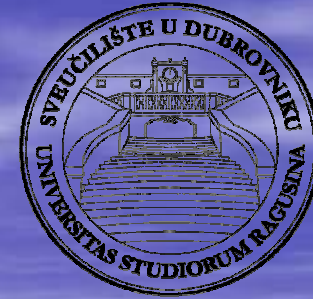

BOLONJSKI PROCES i ECTS

Europski sustav prijenosa (i prikupljanja) bodova
European Credit Transfer (and Accumulation) System

Ante Katavić
Sveučilište u Dubrovniku

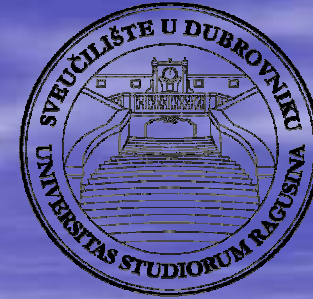
Dubrovnik, 15 ožujka 2006

Povijest Bolonjskog procesa

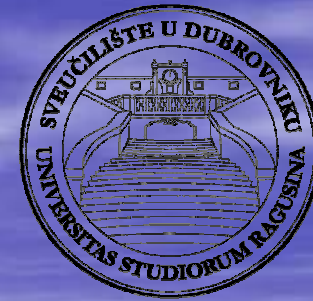
- Političko i gospodarsko ujedinjenje Europe dovelo je i do procesa harmonizacije (ali ne s ciljem unificiranja) europskog visokoškolskog sustava.
- Bolonjska deklaracija (iz 1999 godine) je središnji dokument na kojem u se ovaj proces zasniva.
- Hrvatska je uključena u ovaj proces 2001 godine na Rektorskoj konferenciji u Pragu

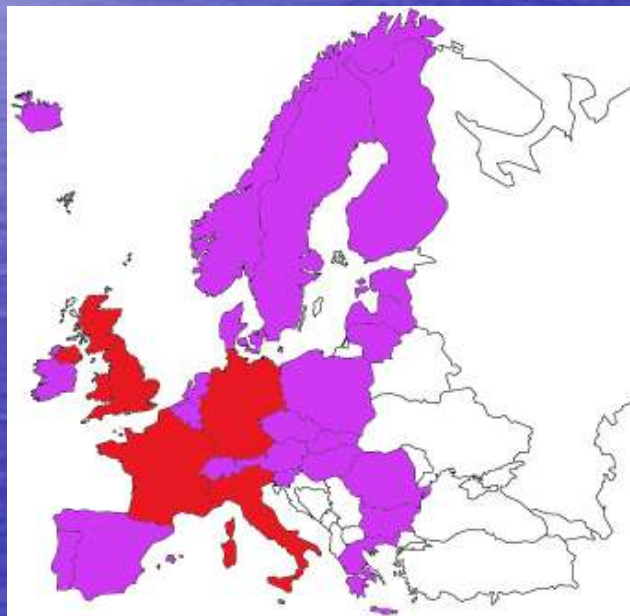

- Sorbonne Declaration (1998)
- 4 Države potpisnice

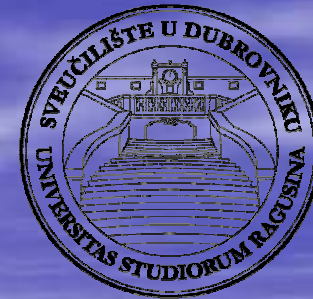

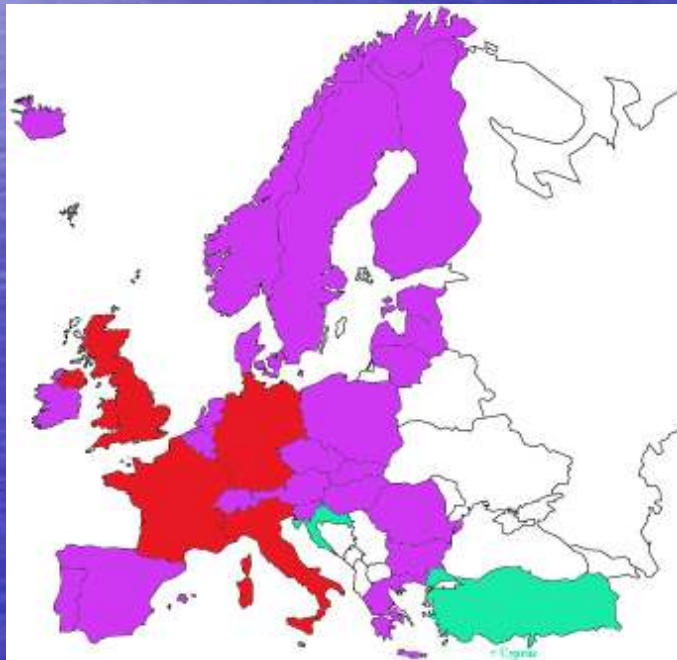
- Bologna Declaration (1999)
- 29 Država potpisnica

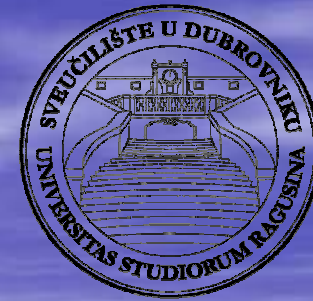

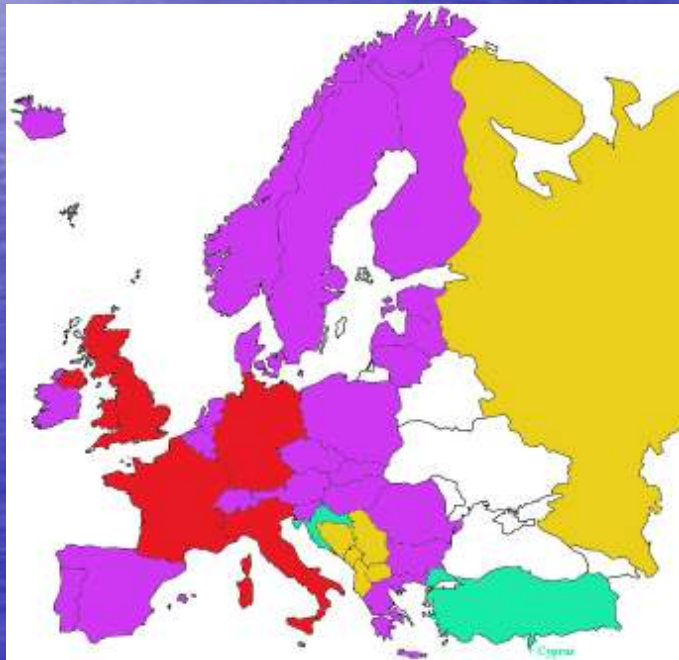

- Praha Communiqué (2001)
- 32 Države potpisnice (i HRVATSKA)

- Berlin Communiqué (2003)
- 33 Države potpisnice

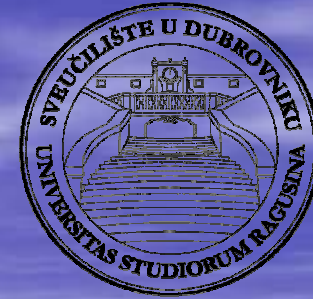

- Bergen Communiqué (2005)
- 45 Država potpisnica

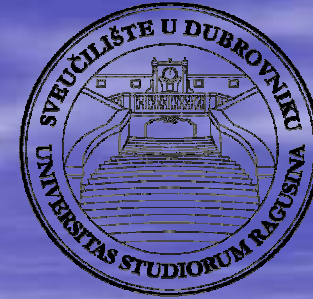

Ciljevi Bolonjske deklaracije

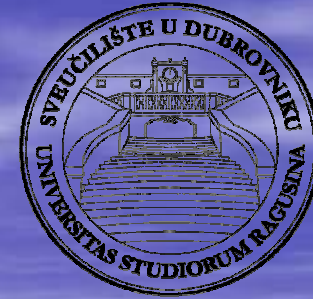
- Prihvaćanje sustava s **dva obrazovna ciklusa (3+2)** Preddiplomski i diplomski, nakon kojeg slijedi treći tj. poslijediplomski (specijalistički i doktorski) (do 3),
- Prihvaćanje sustava **lako prepoznatljivih i usporedivih akademskih stupnjeva** i uvođenje dodatka diplomi s ciljem lakšeg zapošljavanja i međunarodne konkurentnosti,
- Promicanje potrebne **europske dimenzije** u visokom obrazovanju, posebice s obzirom na razvoj nastavnih programa i među institucionalnu suradnju i sheme mobilnosti,

Ciljevi Bolonjske deklaracije

- Promicanje **mobilnosti** i prevladavanje zapreka slobodnom kretanju studenata i nastavnika kao i administrativnog osoblja,
- Promicanje europske suradnje u **osiguranju kvalitete** u cilju razvijanja usporedivih kriterija i metodologija,
- Uvođenje bodovnog sustava kao što je **ECTS**

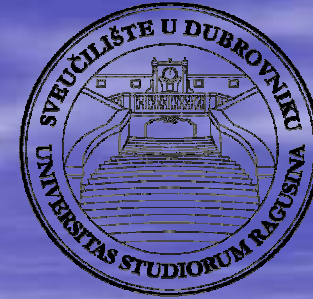

ECTS bodovni sustav započeo je kao projekt Europske zajednice koji je donesen 1989. godine s ciljem priznavanja diploma unutar EZ kako bi se omogućilo slobodno kretanje studenata.

Program je do danas zaživio u 45 europskih zemalja, a od 2001. godine je instrument harmonizacije visokog školstva u Republici Hrvatskoj.

U akademskoj godini 2005/2006 ECTS sustav je obavezni dio studijskih programa.

Ključni elementi ECTS bodovnog sustava:

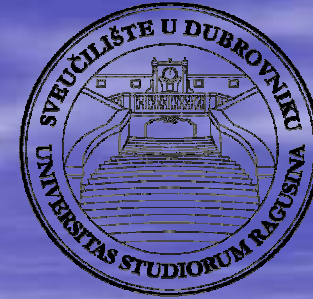
- ECTS bodovi (ECTS Credits).
- Opterećenje studenta (Student Workload)
- Ishodi učenja i sposobnosti (Learning Outcomes & Competences)

ECTS je usredotočen na studenta i opterećenje studenta potrebno za postizanje ishoda učenja tj. sposobnosti koje izražavaju što će student znati, razumijeti ili moći postići

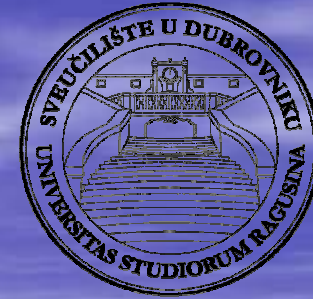
ECTS je baziran na principu da je 60 bodova mjera za ukupno opterećenje redovnog studenta tijekom jedne akademske godine (dakle po semestru 30 bodova). To u stvarnosti iznosi ukupno 1500 do 1800 sati rada godišnje uključujući sve aktivnosti (pohađanje predavanja, seminari, vježbe, istraživački rad, prezentacije, samostalno učenje, priprema ispita i sl.) koje su potrebne da bi se uspješno savladalo gradivo .

U praksi se ukupno opterećenje može povezati s brojem radnih tjedana pomnoženih s 40 sati koliko je radni tjedan u RH.

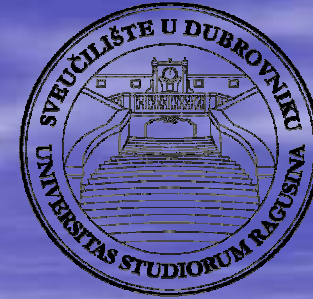
Kada podjelimo ukupno godišnje opterećenje sa brojem bodova (1500 do 1800 sati godišnje / 60 bodova) dobit ćemo opterećenje po jednom bodu i ono je od 25 do 30 sati, tj. toliko će ukupno vremena (prosječan) student “potrošiti” uključujući sve oblike aktivnosti da bi uspješno savladao gradivo tj. usvojio tražene sposobnosti.

Procjenu koliko će sati iznositi opterećenje studenta po jednom bodu moguće je donijeti i na razini države, sveučilišta, odjela ili programa.

Svakako treba istaći da izjednačavanje broja ECTS bodova za pojedini predmet s tjednim brojem sati predavanja i vježbi može dovesti do nerealnih procjena jer ne mora obuhvatiti sve oblike aktivnosti koje student treba obaviti da bi savladao gradivo, a posebno je opasno povezivati broj bodova sa statusom predmeta ili prestižom profesora.

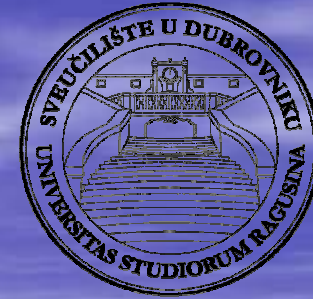

Opterećenje studenta (Student Workload)

Ovo je jedan od najvažnijih momenata u provođenju ECTS-a i postoji više pristupa.

Ako uzmemo za primjer određeni predmet kojem smo na temelju ishoda učenja koje student mora steći i obaveza koje mora ispuniti dodijelili 6 bodova (i uz pretpostavku da je $25h=1bod$) tada bi student trebao provesti 150 sati ukupno da savlada gradivo i uspješno položi ispit.

Uz pretpostavku da je student imao 5 sati tjedno predavanja i vježbi, te da je u semestru 15 tjedana, onda bi već pohadanje predavanja iznosilo **75 sati**.

Ukoliko bi student trebao izraditi seminarski rad od npr. 5 kartica, pretpostavimo da bi prosječno po kartici potrošio 5 sati za istraživanje i pisanje rada, to bi iznosilo daljnjih **25 sati**.

Ostatak raspoloživih sati bi iznosio **50 sati** i to bi vrijeme trebalo obuhvatiti čitanje i učenje stručne literature i ostale oblike pripreme za ispit.

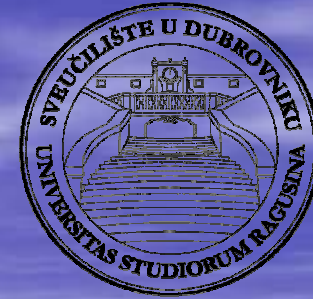

U praksi se pokazalo moguće pročitati 5 do 15 stranica teksta ovisno o težini, a naučiti 3 do 8 stranica na sat

Dakle u ovom slučaju opterećenje studenta bi izgledalo

Predavanja	75 sati (5 sati tjedno)	50%
Seminar	25 sati (5 kartica teksta)	17%
Čitanje i učenje	43 sata (200+100 stranica)	29%
Stručni izlet	5 sati	3%
Ispit	2 sata	1%

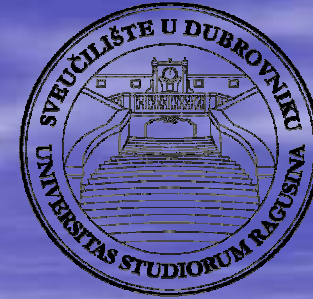

Profesori su ti koji bi na temelju iskustva trebali raditi procjenu opterećenja tj. količinu raznih obaveza koje student treba ispuniti i kojom brzinom.

Opterećenje opisano u vremenskom periodu ili radnim satima trebalo bi se podudarati s brojem bodova na raspolaganju određenom predmetu.

Pri tom bi profesori trebali zapravo razviti odgovarajuće strategije kako će najbolje iskoristiti vrijeme koje im je na raspolaganju.

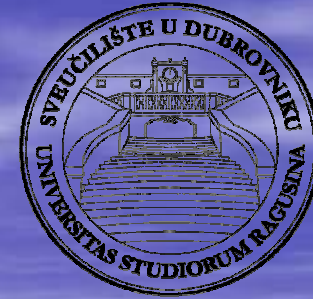

Provjeravanje profesorske procjene opterećenja obavlja se kroz studentska vrednovanja (evaluacije)

U praksi je to uspješnost na ispitu i ankete koje ispunjavaju studenti tijekom i nakon obrazovnog procesa

Kao posljednji korak ovog procesa smatra se podešavanje opterećenja i/ili promjene predmetnih aktivnosti

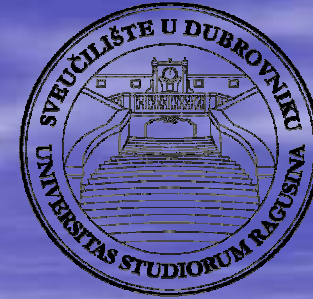
Sveučilište u Dubrovniku je partner na TEMPUS Projektu

Moving ahead with the Bologna Process in Croatia
UM_JEP-18094-2003

U okviru tog projekta provela se i anketa o poznavanju Bolonjske deklaracije

U anketi je sudjelovalo 286 studenata našeg Sveučilišta

Sveučilište u Dubrovniku je partner na TEMPUS Projektu

Moving ahead with the Bologna Process in Croatia
UM_JEP-18094-2003

Na pitanje

Koliko ste upoznati s postavkama Bolonjske deklaracije preko polovine studenata je odgovorilo

da ne zna ništa (16 %)

ili da malo zna (42%)

Sveučilište u Dubrovniku je partner na TEMPUS Projektu

Moving ahead with the Bologna Process in Croatia UM_JEP-18094-2003

Na pitanje

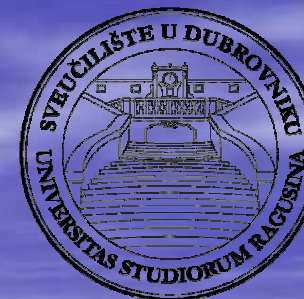
Jeste li zainteresirani za studijski boravak na stranom sveučilištu u okviru EU programa:

Zainteresirano je

66 % studenata prve godine

75% studenata druge godine

PITANJA ?

Možete uputiti i kasnije na

ante@unidu.hr

towards the european higher education area

bologna process

ZAHVALJUJEM NA POZORNOSTI !